

STUDIES OVER DE FABEL IN DE VEERTIENDE- EEUWSE SPAANSE LITERATUUR

GERT-JAN VAN DIJK

In deze korte bijdrage stellen we de lezers van *Tiecelijn* een uitstekende publicatie voor met een reeks studies van gerenommeerde specialisten over de fabels die in het Spaans op het Iberische schiereiland in de veertiende eeuw werden geschreven. De invalshoeken zijn uiteenlopend: het culturele, het poëtische, het lexicale ... Deze interessante en uiterst welsprekende bundel is in de prachtige Romaanse taal die het Spaans is gesteld, maar voor wie die taal niet beheerst zijn aan het slot van de zes gedegen uiteenzettingen korte samenvattingen toegevoegd in maar liefst vier talen: naast Spaans (Castiliaans) ook Duits, Frans en Engels (p. 156-167), waar ook uw recensent dankbaar zijn voordeel mee heeft gedaan. Wij volstaan met een korte verkenning van de diverse artikels.

De eerste bijdrage (na de algemene inleiding) kan de lezers van *Tiecelijn* wellicht het meest bekoren. Uitgeefster en leidster van het onderzoeksproject 'De veertiende-eeuwse esopische fabel', M.L. Cuesta Torre, geeft een minutieuze behandeling van de fabels uit het corpus en hun historisch-politieke functie. 'Prólogo, fábulas y contexto histórico en el *Libro del caballero Zifar*' (p. 11-64) is het *pièce de résistance* van de bundel.

H.O. Bizzarri, ('Don Juan Manuel y su percepción del mundo animal', p. 65-76) analyseert passages van Don Juan Manuel (1282-1348) waarin dieren centraal staan, met name elf *Enxiemplos* uit zijn *El conde Lucanor*, maar ook enkele dierenverhalen uit zijn *Libro del caballero et del escudero*.

Zoals alleen al uit de titel blijkt ('Poética de las fábulas sobre leones en el *Libro de buen amor*'), staat in de bijdrage van A. López Castro een gedetailleerde analyse van de vier leeuwenfabels uit de *Libro de buen amor* van Juan Ruiz centraal, waarin de leeuw en respectievelijk vos, paard, ezel en muis antagonisten zijn (p. 77-92).

B. Darbord, 'Sapos y buhos: en torno a la función de algunos animales en la fábula medieval' (p. 93-107) presenteert een gedegen studie naar de functie en lexicale nomenclatuur van de fabels van de pad en de uil in de *Libro de los gatos*, gevolgd door een thematische uiteenzetting over de tegenstelling

tussen hoogmoed en bescheidenheid bij verschillende middeleeuwse fabeldieren.

In de bijdrage van C. García de Lucas ('De tortugas y caracoles: vaivenes léxicos y narrativos', p. 109-121) passeren schildpad en slak de revue, met de nadruk op de *Libro de los gatos*, een gedeeltelijke Spaanstalige vertaling van de *Fabulae* van Odo van Cheriton.

Tot slot bespreekt J.M. Balcells zestien Catalaanse fabels, waarvan er vijftien verspreid te vinden zijn in Eiximenis' onvoltooid gebleven encyclopedische christelijke *La Crestià*, en een in zijn vrouwelijke vorstenspiegel *Llibre de les dones*. Daarna volgt een vergelijking tussen Eiximenis' en andere veertiende eeuwse Spaanse (Castiliaanse) fabels, te weten *El conde Lucanor* van Juan Manuel, de *Libro de buen amor* van de Arcipreste van Hita, en de *Libro de los gatos*, zoals gezegd een partiële vertaling van de *Fabulae* van Odo van Cheriton. ('Originalidad fabulística de Francesc Eiximenis', p. 123-138.)

Na deze stuk voor stuk zeer lezenswaardige artikelen volgen een uitgebreide bibliografie (p. 139-152) en een overzicht van bio- en bibliografische gegevens van de zes auteurs (p. 153-155).

María Luzdivina Cuesta Torre (ed.), *'Esta fabla compuesta, de Isopete sacada'*. *Estudios sobre la fábula en la literatura española del siglo XIV*, Bern/etc., Peter Lang, 2017 (Perspectivas Hispánicas 42.) ISBN 978-3-0343-2943-9.